

ERHVERVSJURA

EU KAN OPDATERE DANSK LOV

RETSSIKKERHED: Et lovforslag på energiområdet bevirker, at EU-Kommissionen får bemyndigelse til løbende at ændre ordlyden i en dansk straffebestemmelse om insiderhandel.

LARS BO LANGSTED
Professor,
Juridisk Institut,
Aalborg Universitet

erhverv@jip.dk

Under den sexede titel: "Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning, straffeloven og retsplejeloven" fremsatte klima- og energiminister Martin Lidegaard den 13. marts et forslag, der skulle sikre »gennemførelse af bestemmelser i forordning om integritet og gennemsigtighed på engrosenergi-markederne (REMIT-forordningen) om beføjelser, sanktioner og offentliggørelse samt udrulning af fjernaflæste elmålere m.v.«.

Som lovforslagets undertitel fortæller, er hovedformålet med lovforslaget at gennemføre en forordning på "engrosenergi-markedet". Derudover foreslås der hjemmel til, at klima- og energiministeren under visse betingelser kan kræve, at der installeres fjernaflæste elmålere i alle hjem. Det sidste er en del af regeringens vækstplan 2013, og det er sikkert en udmærket ting.

Mere problematisk er den gennemførelse af forordningen, som lovforslaget lægger op til. Hovedtanken bag forordningen – og dermed lovforslaget – er, at man vil lige stille energimarkedet med værdipapir-handelsmarkedet i hvert fald med hensyn til insiderhandel og kursmanipulation.

Det, man vil undgå, er, at aktørerne på markedet for engrosenergi binder omverdenen urigtige historier på ærmet og/eller udnytter en ikke offentligt tilgængelig viden til at skruer engrospriserne (og deraf direkte afledt forbrugerpriserne) kunstigt i vejret. Dette beskrives i forordningens indledning, hvor det bl.a. hedder:

»**Manipulation på** engrosenergi-markeder består i handlinger foretaget af personer, der kunstigt får priserne til at ligge på et niveau, som ikke er berettiget af markeds kræfterne udbud og efterspørgsel, herunder den faktiske rådighed over produktions-, oplagrings- eller transportkapacitet samt efterspørgslen.

Former for markedsmanipulation omfatter bl.a. afgivelse og tilbagetrækning af falske ordrer, udbredelse af urigtige eller vildledende oplysninger eller rygter gennem medierne, herunder internettet, eller ved andre metoder bevidst afgivelse af urigtige oplysninger til virksomheder, der vurderer priser eller udgiver markedsrapporter, således at mar-

kedsdeltagere, der handler på grundlag heraf, vildledes, og bevidst at give det indtryk, at den elektricitetsproduktionskapacitet eller den naturgasmængde eller den transmissionskapacitet, der er til rådighed, er en anden end den, som reelt er teknisk til rådighed, når sådanne oplysninger påvirker eller sandsynligvis vil påvirke prisen på engrosenergi-produkter.

Manipulation og virkningerne heraf kan forekomme på tværs af grænserne mellem elektricitets- og gasmarkederne og på tværs af de finansielle markeder og råvaremarkederne, herunder markedet for emissionskvoter.«

Og det lyder jo ikke særligt rart, så det kan være velbegrunderet for både EU og for Danmark at forsøge at hindre sådan adfærd – ganske ligesom man søger at forhindre den på markedet for børsnoterede papirer.

Problematisk bliver det imidlertid, når man ser på lovforslagets indhold om muligheden for at straffe de personer, der måtte overtræde bestemmelserne vedrørende insiderhandel og markedsmanipulation. Det er generelt et godt og sundt princip inden for strafferetten, at lovgiver skal gøre sig umage for så klart som muligt at beskrive, hvilke handlinger og undladelser der er strafbare.

Behovet for klare straffebestemmelser øges naturligvis, jo strengere straf forbryderen risikerer, hvis man begår de forbudte handlinger. En ting er, at man kan leve med beskedne bøder for at have forbrudt sig mod en måske ikke særligt klart formuleret eller "godt gemt" bestemmelse, noget andet er, hvis man risikerer flere års fængsel.

Man kan også sige, at jo klarere lovgiver er i stand til at udtrykke og beskrive de handlinger, der er så forkastelige, at de skal medføre fængselsstraf, jo lettere er det for lovgiver at vurdere, om der nu også virkelig er et behov for at straffe så drakonisk. Og på dette punkt halter lovforslaget ganske gevaldigt.

I lov om naturgasforsyning foreslår ministeren således bl.a., at der indføres en ny bestemmelse med følgende ordlyd:

»§ 49 b. Overtrædelse af artikel 3, stk. 1, eller artikel 5 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1227/2011/EU af 25. oktober 2011 om integritet og gennemsigtighed på engrosenergi-markederne straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder.«

Straf af bøde eller fængsel indtil halvandet år er ikke usædvanlig i den såkaldte speciallovgivning. Det er imidlertid temmelig usædvanligt – og bestemt ikke anbefalelsesværdigt – at lade være med selv at beskrive gerningsindholdet, men alene henviser til ordlyden af en forordning.

Her må man sige, at den danske lovgiver åbenbart har opgivet selv at definere, hvad der skal være dansk strafferet og i stedet hen-skudt kompetencen til at lovgive på et rent strafferetligt område til EU.

Det er slem nok, at de artikler i forordningen, som det nu skal være strafbart at overtræde, ikke ligefrem glimrer ved deres klarhed, men ovenikøbet suppleres som alle andre danske straffebestemmelser af de på mange måder helt særlige danske regler om forsøg og medvirken. Regler, som EU-

Kommissionen m.fl. af gode grunde næppe hverken kender eller har haft i tankerne, da man har formuleret bestemmelserne i forordningen.

Som om dette ikke var nok, giver forordningen EU-Kommissionen hjemmel til løbende at foretage noget, der kaldes: »Teknisk opdatering af definitionerne af intern viden og markedsmanipulation.«

Det vil med andre ord sige, at kommissionen med lovforslaget får bemyndigelse til løbende at ændre gerningsbeskrivelserne i en dansk straffebestemmelse.

For at føje spot til skade foreslår ministeren ovenikøbet, at der skal indsættes en ny bestemmelse i selve straffeloven med en næsten identisk ordlyd: »§ 299 d. Med fængsel indtil seks år straffes den, der under særligt skærpende omstændig-

heder gør sig skyldig i overtrædelse af artikel 3, stk. 1, litra a og c, eller artikel 5 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1227/2011/EU af 25. oktober 2011 om integritet og gennemsigtighed på energiengros-markederne. Som særligt skærpende omstændigheder anses navnlig tilfælde, hvor forbrydelsen er begået af flere i forening, eller hvor der er opnået eller tilsigtet betydelig vinding, eller når et større antal forbrydelser er begået.«

Her taler vi altså ikke om mindre straffe – men om en straftrussel på helt op til seks års fængsel. For noget, der er beskrevet i to artikler i en forordning, og som løbende kan ændres af kommissionen.

For god ordens skyld bør her bemærkes, at det ikke er et krav efter forordningen, at man strafbelægger på den

måde, ministeren her foreslår. Af forordningen fremgår alene, at »medlemsstaterne fastsætter bestemmelser om sanktioner for overtrædelse af denne forordning og træffer alle nødvendige foranstaltninger til at sikre gennemførelsen heraf«.

Sat på spidsen kan man sige, at klima- og energiministeren foreslår fængsel i op til seks år for noget, som han selv og hans embedsmænd har opgivet at beskrive, og som ingen endnu helt ved, hvad er – for "definitionerne" (som jo er helt afgørende for, om man har begået manipulation eller misbrugt intern viden), skal "opdateres" og "justeres" i EU-systemet. Ændringer, der vil have direkte og umiddelbar effekt på de danske "gerningsindhold".

Det er hverken en køn eller betryggende måde at indføre straffelovgivning på.

Dannebrog og EU-flaget med Christiansborg i baggrunden.
Foto: Thomas Borberg